

ved Udgiftsbudgettet holde sig til Erfaringerne indtil den 30. September 1911. Men der bliver altsaa, hvis man nu vil følge den Fremgangsmaade, et overskydende Beløb paa godt 700,000 Kr. Nu kunde der maaske være Tale om at lægge et Par hundrede Tusinde til i Betragtning af, at Arveafgiften har givet noget mere end ventet. Man ved ikke bestemt, hvor meget den har givet for Finansaaret 1911—12, men det er sandsynligt nok, at den vil give nogle faa hundrede Tusinde Kroner mere end anslaaet. Det er jo i og for sig meget glædeligt, men deraf maa man dog ikke, det maa jeg advare imod, drage synderlige Slutninger, thi Arveafgiften er en af de mest kapriciose af alle Afgifter. Vil man undersøge Sagen nærmere, ser man, at der er meget faa Statsindtægter, der i den Grad som Arveafgiften fra Aar til Aar springe frem og tilbage. Her ser jeg helt bort fra de Forandringer, Loven af 1908 gjorde, men ogsaa under den gamle Lov vare disse Forandringer springende. Jeg skal nævne nogle Tal, som illustrere det. I 1898—99 var Arveafgiften 1,310,000 Kr., i 1899—1900 1,059,000 Kr., i 1900—01 1,580,000 Kr., i 1901—02 1,338,000 Kr. Og saaledes var Forholdet ogsaa i de senere Aar under den gamle Lovs Herredømme: i 1906—07 var Afgiften 1,482,000 Kr., i 1907—08 1,370,000 Kr. Altsaa, her er man paa et Omraade, hvor man slet ikke kan regne med jævn Stigning, hvor et Aar godt kan springe betydelig op forud baade for sin Forgænger og Efterfølger.

Men hvis man nu vil mene, at man kunde disponere over et Beløb paa omkring 1 Mill. Kr., hvorledes skulde man saa anvende dette Beløb til at lette den, som jeg indrømmer, ret spændte Situation? Jeg vilde mene, at det korrekte var at lette den ved at give Afkald paa i Aar at gennemføre Bestemmelsen om at reducere Tilskuddet til Kommunerne fra 1½ Mill. Kr. til 300,000 Kr., altsaa give Afkald paa denne Besparelse af 1,200,000 Kr. Naar jeg mener, at dette vilde være særlig anbefalelsesværdigt, er det for det første, fordi jeg indrømmer, at paa den hele Finansplan er der ikke noget Punkt, jeg personlig har nærret saa store Betænkeligheder ved som dette. Ikke fordi jeg anser Kommunetilskuddet for en i og for sig hensigtsmæssig Maade at afgøre det vanskelige Forhold mellem Stats- og Kommunefinanserne paa. Jeg har den Mening, at det kunde afgøres paa en ganske anden Maade, at det ikke var nogen heldig Afgørelse, der blev truffen i 1903, og at vi bør finde

en anden Maade, men jeg indrømmer, at Kommunernes Stilling er en saadan, at det vilde være haardt imod dem at tage dette Tilskud fra dem uden at give noget andet i Stedet. Det har heller ikke været Regeringens Mening at gøre det, og derfor har den knyttet Forslaget om den stærke Reduktion af Kommunetilskuddet til et Forslag om Ændring i Loven om den kommunale Beskatning, idet denne Lov giver forskellige Muligheder for Forøgelsen af de kommunale Indtægter, til Eksempel gennem Erhvervsbeskatning eller paa anden Maade, hvorved man altsaa vil give Kommunefinanserne nogen Erstatning. Naar det nu her menes — den Besked har jeg faaet fra Folk, der vide, hvorledes Sagerne staa i dette høje Ting —, at der er ikke nogen Udsigt til at faa gennemført Loven om den kommunale Beskatning i Aar, vokse mine Betænkeligheder ved at gaa med til en saa betydelig Reduktion af Kommunetilskuddet. Derfor vil jeg mene, at naar den finansielle Situation er noget lettet — meget er det efter min Mening ikke, men vil man se lyst paa det, kan man maaske sige, at den er noget lettet —, bør denne Lettelse anvendes dér. Men saa er der heller ikke nogen Mulighed for at reducere de foreslaaede Statsskatter.

Jeg maa ogsaa stærkt betone det overordentlig betænkelige, der er i, at man nu igen vil til at lægge sit finansielle Bestik for en længere Aarrække efter Erfaringerne fra en afgjort Opgangsperiode. Det er sikkert, at det sidste Aar herhjemme har været en Opgangsperiode. Hvor længe den vil vare, kan hverken jeg eller nogen anden vide, men jeg tror ikke, at jeg tager fejl, naar jeg siger: At den skulde være i særlig mange Aar, gøre vi klogest i ikke at regne med, thi Opgangs- og Nedgangsperioder bestemmes dels af lokale Forhold, dels af almindelige Verdensforhold. Blandt de lokale Forhold, der her i Landet spille den allerstørste Rolle, er jo Høsten, men hvorledes den bliver, er noget, der slet ikke hænger sammen med Op- eller Nedgangstider. Vi have haft to gode Høstaar, vi kunne paa ingen Maade have Brev paa, at det skal blive ved saaledes. Men hvad man derimod ved, er, at i den økonomiske Verdenssituation gaar det op og ned paa nogenlunde regelmæssig Maade, og vi vide en Ting til, at den økonomiske Opgang begyndte ude i Verden et Par Aar, før den begyndte her. Der var visse lokale Aarsager til, at vi